

Justis- og Politidepartementet

NOU 2013:5 Når det virkelig gjelder - høringsvar fra Fylkesmannen i Buskerud

Med referanse til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev datert 8. mai 2013 angående NOU 2013:5 *Når det virkelig gjelder*, fremmer Fylkesmannen i Buskerud her høringsinnspill.

Generelt

Fylkesmannen i Buskerud er enig i utvalgets erkjennelse om at samfunnssikkerhet og beredskap er et sammensatt og komplekst område. Fylkesmannen har derfor også forståelse for at utredningen har vært omfattende og krevende å gjennomføre innen tilmålt tid, og er av den oppfatning av utredningen også tidvis bærer preg av dette. Enkelte steder kan utredningens bakgrunnsmateriale virke noe mangelfullt og grunt og utredningens drøftings- og vurderingsdel blir naturlig nok da tilsvarende. Utredningen ville også stått seg bedre dersom den hadde vært bygget på noen dimensjonerende scenarier. Det trusselbilde vi som nasjon står ovenfor og den til en hver tid gjeldene risiko knyttet til de ulike uønskede hendelsene (truslene) må være grunnlaget for å etablere et behov for nasjonens samlede beredskap. Nasjonalt risikobilde alene gir neppe grunnlag for en vurdering av *dimensjonering* av ressursene slik utvalget skriver; «*Utvalget mener at Nasjonalt risikobilde er et viktig dokument i diskusjonen om i hvilke situasjoner det vil være aktuelt å benytte statens forsterkningsressurser, og det bør derfor også være dimensjonerende i forhold til organisering og dimensjonering av ressursene.*»

Det virker derfor noe uklart hvordan utvalget kunne konkludere med følgende når det gjelder Sivilforsvaret; «*volumet på dagens struktur bør reduseres*» og videre; «*tilsier at den operative styrken kan halveres.*»

Utvalgets anbefaling om at Politireserven bør legges ned virker derimot noe enklere å forstå basert på et grunnlag som er oppgitt.

Slik Fylkesmannen ser det er det en utfordring at mye utredningsarbeid pågår samtidig innen tilgrensede og sammenfallende områder. Vi forutsetter at anbefalingene i denne utredningen sees i sammenheng med de prosesser som pågår parallelt.

Kommunal beredskapsplikt

Innføring av kommunal beredskapsplikt har vært svært viktig for å sikre det kommunale ansvar for å se helhet i sitt arbeid med å forebygge og håndtere uønskede hendelser. Utredningen er noe upresis i sin beskrivelse av den kommunale kriseledelsen. Gjennom lov og forskrift om kommunal beredskaps-plikt er kommunene pålagt å etablere en beredskapsplan som blant annet beskriver organisering, ansvar og myndighet for sin kriseledelse. For utveksling av informasjon om risikobilde, kjennskap til hverandres beredskapsplanverk og roller, anbefales det i veileder til forskrift at kommuner etablerer *Beredskapsråd*. Rådet har en annen sammensetning, en annen oppgave og er altså ikke pålagt, i motsetning til kriseledelsen. Utredningens sammenblanding av begrepene *kriseledelse og kriseråd* – hvor det mest sannsynlig også er ment *beredskapsråd* er i så måte uheldig. Felles terminologi og begrepsbruk er en utfordring generelt og utredninger som denne må bidra til å skape entydighet.

Internasjonal bistand

Utredningen har et avsnitt om internasjonale forsterkningsmuligheter i kapittelet som beskriver grunnberedskapsplanen. Dette kapittelet inneholder en rekke feil. Fylkesmannen antar at Kystverkets hovedkontor i sin høringsuttalelse bidrar med rett tekst når det gjelder nasjonalt kontaktpunkt og internasjonale avtaler knyttet til uønsket hendelse med akutt forurensing.

Regional støtte til forebyggende arbeid

Fylkesmannen samarbeider med Heimevernet og Sivilforsvaret både i det forebyggende beredskapsarbeidet, og ikke minst som forsterkningsressurs ved uønskede hendelser. Dette samarbeidet oppleves meget nyttig og fruktbart. Fylkesmannen opplever at kommunenes behov for faglig støtte til forebyggende arbeid med risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) og arbeid med beredskapsplan tidvis er stort. I instruks for samfunnssikkerhets og beredskapsarbeidet og gjennom de årlige embetsoppdrag har Fylkesmannen en rekke oppdrag med oppfølging av det samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid som gjennomføres i kommuner og i fylket forøvrig. Fylkesmannen fraråder at omstilling av Sivilforsvaret fører til at de samme pådriver- og bistandsoppgaver ender som oppdrag både til Sivilforsvaret og Fylkesmannen. Det vil neppe kommunene være tjent med, og det vil neppe være kosteffektivt.

Navnebytte Sivilforsvaret

Sivilforsvaret som begrep er meget godt innarbeidet blant befolkningen generelt og beredskapsaktørene spesielt. Det bør av den grunn være svært gode argumenter for å endre navnet. Dersom utredningens anbefaling om endring av navn blir gjennomført er Fylkesmannen opptatt av at navnet må gjenspeile etatens ansvar og oppgaver i størst mulig grad. Sivilforsvarets lovpålagte oppgaver etter sivilbeskyttelsesloven er mange, men de er i fredstid i hovedsak knyttet til forsterkningsoppgaver. Sivilforsvaret er statens viktigste forsterkningsressurs, og bidrar med en forsterkning av den grunnberedskap som kommuner, nødetater og ulike aktører med beredskapsansvar har etablert. Utvalgets forslag om en navneendring til *Statens beredskapsstyrke* vil i så måte gi et helt feil signal om etatens oppgaver og ansvar. Dersom navnet skal endres vil *Statens forsterkningsstyrke* eller *Statens forsterkningsressurs* være et langt mer beskrivende navn.

Med hilsen

Kirsti Kolle Grøndahl
fylkesmann

Åsmund Berg Nilsen
beredskapssjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift